

คำวินิจฉัยของ นายจิระ บุญพจน์สุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๗/๒๕๕๖

วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ศาลฎีกาส่งค้าโดยไม่ได้รับอนุญาต ที่ ๒ (นายสมโพช หรือสมโภชน์ ทศมงคล หรือทดมงคล) ในคดีอาญาหมายเลขคดีที่ ๔๖๘๔/๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชนูญติดตามการปราบปรามผู้กระทำการพิเศษในมาตรา ๒๖๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๙ หรือไม่

กรณีสืบเนื่องจากพนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด เป็นโจทก์ฟ้อง นายวิเชียร กระต่ายจันทร์ ที่ ๑ นายสมโพช หรือสมโภชน์ ทศมงคล หรือทดมงคล ที่ ๒ ผู้ร้อง และนายสุทธิศัน คำแก้ว ที่ ๓ เป็นจำเลย ต่อศาลอาญาในฐานความผิดร่วมกันมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายและจำหน่ายโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ตามคดีอาญาหมายเลขคดีที่ ๑๕๓๔/๒๕๕๑ คดีอยู่ระหว่างการพิจารณา โจทก์ยื่นคำร้องลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๒ ต่อศาลอาญาเป็นคดีหมายเลขคดีที่ ม. ๑๐๓/๒๕๕๒ ขอให้ศาลอญาเมืองคำสั่งรับเงินฝากในบัญชีเงินฝากสะสมทรัพย์ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาอุรุพงษ์ เลขที่บัญชี ๑๕๕-๐-๖๕๕๓๒-๕ พร้อมดอกเบี้ยเงินฝากในบัญชีดังกล่าว ของนายสมโพช ผู้ร้อง ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินได้อศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติตามการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ อายัดไว้ เนื่องจากเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำการพิเศษในมาตรา ๒๖๓ เพื่อให้ตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตามพระราชบัญญัติตามการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๓ มาตรา ๑๕ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๓ นายสมโพช ผู้ร้อง ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของริบทรัพย์สินของโจทก์ สรุปว่า เงินฝากในบัญชีสะสมทรัพย์ดังกล่าว ผู้ร้อง ยึดมາจากมาตรการ เพื่อนำมาระบุคคล แต่ไม่ได้เป็นเงินที่ได้มามากจากการกระทำความผิด และคดียังอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล ซึ่งยังไม่มีคำพิพากษาว่าผู้ร้องมีความผิดหรือไม่ ทั้งตัวทรัพย์สินที่ถูกยึดและอายัดไว้นั้นไม่อาจถูกเปลี่ยนแปลงโดยยายหรือทำลายหลักฐาน ยังจะเข้าข้อสันนิษฐานของพระราชบัญญัติตามการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้ นอกจากนี้ ยังเป็นเพียงทรัพย์สินที่ต้องสงสัยว่าอาจจะได้มาเนื่องจากการกระทำการพิเศษเท่านั้น การอ้างใช้มาตรการดังกล่าวเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ หมวดที่ ๓ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๓

ศาลอาญาไม่คำสั่งลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๗ เป็นคดีหมายเลขแดงที่ น. ๑๒๑/๒๕๔๗ ให้รับเงินฝากระสมทรัพย์ ชื่อบัญชีนายสมโพช พดมคงคล พร้อมดอกเบี้ยตกลเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตามพระราชบัญญัติมาตราการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๑ ผู้ร้องอุทธรณ์คำสั่งศาลอาญา โดยมีประเด็นข้อกฎหมายว่า พระราชบัญญัติมาตราการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นการจำกัดสิทธิของปวงชนชาวไทยที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ โดยมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๙ ขอให้ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับยกคำร้องโจทก์และเพิกถอนคำสั่งรับทรัพย์สิน ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

ผู้ร้องฎีฯ ศาลฎีกារพิจารณาแล้วเห็นว่า ฎีกาของผู้ร้องเป็นการโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลอุทธรณ์จะใช้บังคับแก่คดี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติดังกล่าว กรณีต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๖ จึงให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นของผู้ร้องดังกล่าวให้ศาลมีรัฐธรรมนูญพิจารณาในจังหวะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติมาตราการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๙ หรือไม่

บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญ

“มาตรา ๒๖ การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้”

“มาตรา ๓๐ บุคคลย่อมเสมอ กันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิง มีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรมหรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

“มาตรา ๓๓ ในคดีอาญา ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด ก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมอเป็นผู้กระทำความผิดมิได้”

“มาตรา ๔๙ สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิ เช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

การสืบมรดกย่อมได้รับความคุ้มครอง สิทธิของบุคคลในการสืบมรดกย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

พระราชบัญญัติมาตราการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๘

“มาตรา ๒๒ ในการตรวจสอบทรัพย์สิน ถ้าผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สิน ไม่สามารถแสดงหลักฐานได้ว่าทรัพย์สินที่ถูกตรวจสอบไม่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือได้รับโอนทรัพย์สินนั้นมาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทนหรือเป็นทรัพย์สินที่ได้มาตามสมควรในทางศีลธรรมอันดี หรือในทางกุศลสาธารณะ ให้คณะกรรมการสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้จนกว่าจะมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีซึ่งต้องไม่ชักว่าหนึ่งปีนับแต่วันยึดหรืออายัดหรือจากกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องในคดีที่ต้องหานั้น

เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบทรัพย์สิน หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าทรัพย์สินรายใดอาจมีการโอนยักย้าย ชูกช่อน หรือเป็นกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็นอย่างอื่น ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินรายนั้นไว้ชั่วคราวจนกว่าจะมีการวินิจฉัยตามมาตรา ๑๖ (๓) ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินและที่ยื่นคำร้องขอผ่อนผันเพื่อขอรับทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์โดยไม่มีประกันหรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันก็ได้ และให้นำความในมาตรา ๑๕ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อมีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินชั่วคราวแล้ว ให้คณะกรรมการจัดให้มีการพิสูจน์ตามวาระหนึ่งโดยเร็ว และในกรณีที่ผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินสามารถพิสูจน์ตามวาระหนึ่งได้ ก็ให้คืนทรัพย์สินให้แก่ผู้นั้น แต่ถ้าไม่สามารถพิสูจน์ได้ ให้อธิบายว่าการยึดหรืออายัดตามวาระสองเป็นการยึดหรืออายัดตามวาระหนึ่ง

การยื่นคำร้องขอผ่อนผันตามวาระสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมาย

เพื่อประโยชน์ตามมาตรฐานนี้ คำว่า “ทรัพย์สิน” ให้หมายความรวมถึง

(๑) ทรัพย์สินที่เปลี่ยนสภาพไป สิทธิเรียกร้อง ผลประโยชน์ และดอกผลจากทรัพย์สินดังกล่าว

(๒) หนี้ที่บุคคลภายนอกถึงกำหนดชำระแก่ผู้ต้องหา

(๓) ทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ต้องหาที่ได้รับขาย จำหน่าย โอน หรือยักย้ายไปเสียในระหว่างระยะเวลาสิบปีก่อนมีคำสั่งยึดหรืออายัด และภายหลังนั้นเว้นแต่ผู้รับโอนหรือผู้รับประโยชน์จะพิสูจน์ต่อคณะกรรมการได้ว่าการโอนหรือการกระทำนั้นได้กระทำไปโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน

“มาตรา ๒๖ การยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามมาตรา ๒๒ ซึ่งกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย หากก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ใด ผู้กระทำไม่ต้องรับผิดใช้ค่าสินใหม่ทดแทนเป็นส่วนตัว”

“มาตรา ๒๗ เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้อง และทรัพย์สินที่คณะกรรมการมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดตามมาตรา ๒๒ เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลสั่งรับทรัพย์สินนั้น โดยจะยื่นคำร้องไปพร้อมกับคำฟ้องหรือในเวลาใดๆ ก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาก็ได้ แต่ถ้ามีเหตุอันสมควรแสดงได้ว่าไม่สามารถยื่นคำร้องก่อนศาลอันดังนั้น มีคำพิพากษา จะยื่นคำร้องภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ศาลอันดังนั้นมีคำพิพากษาก็ได้ เว้นแต่มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง

ในการณีที่พบว่ามีทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเพิ่มขึ้นอีกให้ยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลอั่งเปาเป็นภัยในหนึ่งปีนับแต่วันที่ศาลอันดังนั้นมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง”

“มาตรา ๒๘ เมื่อศาลอั่งเปาเป็นภัยในห้องคุกติดต่อกัน เพื่อให้ผู้ซึ่งอาจอ้างเป็นเจ้าของทรัพย์สินมาเยี่ยนคำร้องขอเข้ามาในคุกเดียวกันคุกเดียวกันที่สุด ในกรณีที่มีหลักฐานแสดงว่าผู้ใดอาจอ้างเป็นเจ้าของทรัพย์สินได้ ก็ให้เลขาธิการมีหนังสือแจ้งให้ผู้นั้นทราบเพื่อใช้สิทธิดังกล่าวด้วย โดยแจ้งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับตามที่อยู่ครั้งหลังสุดของผู้นั้นเท่าที่ปรากฏหลักฐานในสำนวนการสอบสวน

ค่าใช้จ่ายในการประกาศและในการแจ้ง ให้จ่ายจากเงินของกองทุน”

(มาตรา ๒๙) และมาตรา ๒๘ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติมาตราการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑)

“มาตรา ๒๕ บรรดาทรัพย์สินซึ่งพนักงานอัยการได้ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่งนั้น ให้ศาลไต่สวน หากคดีมีมูลว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินนั้น เว้นแต่บุคคลซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินได้ยื่นคำร้องขอคืนก่อนคดีถึงที่สุดและแสดงให้ศาลเห็นว่า

(๑) ตนเป็นเจ้าของที่แท้จริง และทรัพย์สินนั้นไม่ได้เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือ

(๒) ตนเป็นผู้รับโอน หรือผู้รับประโภชน์ และได้ทรัพย์สินนั้นมาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือได้มาตามสมควรในทางศีลธรรมอันดี หรือในทางกฎหมายและมี

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ถ้าปรากฏหลักฐานว่าจำเลยหรือผู้ถูกตรวจสอบเป็นผู้เกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมาก่อน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบรรดาเงิน หรือทรัพย์สินที่ผู้นั้นมีอยู่ หรือได้มาเกินกว่าฐานะหรือความสามารถในการประกอบอาชีพหรือกิจกรรมอย่างอื่นโดยสุจริต เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด”

พิเคราะห์แล้วสำหรับพระราชบัญญัติมาตราการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๖ เป็นบทบัญญัติให้การยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่กระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย หากก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ใด ผู้กระทำไม่ต้องรับผิดใช้ค่าสินใหม่ทดแทนเป็นการส่วนตัว ซึ่งไม่เกี่ยวกับกฎหมายที่จะใช้บังคับแก่คดีที่ฟ้องร้องกันกรณีตามนัยแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ จึงไม่วินิจฉัยให้

สำหรับปัญหาว่าพระราชบัญญัติมาตราการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตราที่เหลือนอกจากที่กล่าวข้างต้น อันได้แก่มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๕ ว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘ หรือไม่นั้น จะได้พิจารณาวินิจฉัยรวมกันไปดังนี้

ความในมาตรา ๒๒ ของพระราชบัญญัติมาตราการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นบทบัญญัติที่สืบเนื่องมาจาก การที่คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ใช้อำนาจตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ ทำการตรวจสอบในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่าทรัพย์สินได้เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เพื่อยึดหรืออายัดทรัพย์สิน หรือยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราว ซึ่งเป็นมาตรการในการปราบปราม

เกี่ยวกับยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังปรากฏตามหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ที่อ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินสามารถแสดงหลักฐานว่าทรัพย์สินนั้นไม่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือได้รับโอนมาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทนหรือเป็นทรัพย์สินที่ได้มาตามสมควรในทางศีลธรรมอันดีหรือในทางกฎหมายและเมื่อแสดงได้ดังกล่าว คณะกรรมการย่อมสั่งคืนทรัพย์สินนั้นแก่เจ้าของ หากแสดงไม่ได้ดังกล่าว พนักงานอัยการจึงจะยื่นคำร้องให้ศาลมีคำสั่งให้รับทรัพย์สินนั้นต่อไป ซึ่งผู้ที่อ้างเป็นเจ้าของทรัพย์สินยังมีสิทธิยื่นคำร้องขอคืนโดยทางศาลได้ออกขั้นตอนหนึ่งตามมาตรา ๒๕ ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๙ ได้บัญญัติถึงกรณีต่างๆ ดังนี้ มาตรา ๒๖ บัญญัติถึงการใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐว่า ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ บัญญัติถึงความเสมอภาคในกฎหมายของบุคคล และการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายโดยเท่าเทียมกัน มาตรา ๓๓ บัญญัติถึงการสันนิษฐานเป็นเบื้องต้นว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด จะเห็นได้ว่า ทั้งสามมาตราดังกล่าวล้วนเป็นการบัญญัติเน้นถึงการคุ้มครองในด้านศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตลอดจนสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเป็นสำคัญ ส่วนพระราชบัญญัติมาตราการในการปราบปรามผู้กระทำการผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๕ เป็นเรื่องที่มุ่งต่อตัวทรัพย์ว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำการผิดเกี่ยวกับยาเสพติด อันพึงยึด อายัด หรือริบหรือไม่ และผู้ที่อ้างว่าเป็นเจ้าของสามารถพิสูจน์ถึงสิทธิโดยชอบของตนเป็นประการสำคัญ กรณีจึงเป็นคุณลักษณะเรื่องกันไม่มีปัญหาว่าขัดหรือแย้งกันแต่อย่างใด

ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ แม่ได้บัญญัติถึงการคุ้มครองสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินไว้ในความต้องต้น แต่ความในประroyคต่อไปนี้ว่า “ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ” ซึ่งแสดงว่าอาจมีกฎหมายบัญญัติถึงการรองรับสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลได้ เมื่อพระราชบัญญัติมาตราการในการปราบปรามผู้กระทำการผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๕ และบทบัญญัติในมาตราที่เกี่ยวเนื่อง ได้บัญญัติถึงตัวทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำการผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นทรัพย์สินอันพึงยึด อายัด หรือริบแล้วแต่กรณี ย่อมเป็นไปตามข้อยกเว้นในการคุ้มครองสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินที่ว่า “ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ” จึงถือไม่ได้ว่าพระราชบัญญัติมาตราการในการปราบปรามผู้กระทำการผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

ອາສີຍເຫດດັ່ງໄດ້ພິຈາລະນາ ຈຶ່ງວິນິຈັຍວ່າ ພຣະຮາບໝູນລູ້ຕົມາຕຽກໃນການປະບານປ່ານປ່ານຜູ້ກະທຳ
ຄວາມຜິດເກື່ອງກັບຍາເສັ່ນດິດ ພ.ສ. ແຂວງ ມາຕຮາ ແກ້ໄຂ ແລະ ມາຕຮາ ແກ້ຕ ໄນໆບັດຫຼືແບ່ງຕ່ອງຮູ້ຮຽມນູ້ລູ້
ມາຕຮາ ແກ້ນ ມາຕຮາ ກ່າວ ມາຕຮາ ກ່າວ ແລະ ມາຕຮາ ແກ້ຕ

ນາຍຈິරະ ບຸລູພຈນສູນທຮ
ຕຸດາກາຮ່າລວັງຮຽມນູ້ລູ້